

In het najaar van 2009 raakte de Nederlandse accountancy in rep en roer toen de drie grootste banken verklaarden dat ze per 1 april 2010 klaar zijn voor het ontvangen van kredietrapportages in XBRL. Hoewel het allerminst de bedoeling was om klanten en intermediairs de stuipen op het lijf te jagen, kregen de banken hiermee wel voor elkaar wat lange tijd daarvoor niet was gelukt. Plotseling staan de thema's XBRL en SBR hoog op de agenda van de meeste accountantskantoren en hun brancheorganisaties.

Guust Jutte is niet ontevreden over deze ontwikkeling. Als productmanager bij het directoraat Bedrijven van Rabobank Nederland werkt hij al 2,5 jaar intensief mee aan het SBR-programma. ABN Amro, ING en Rabobank trekken hierin gezamenlijk op. Jutte: "We hebben een coöperatie opgericht van waaruit we de infrastructuur beheren en gezamenlijk taxonomieën en procesbeschrijvingen maken". Hij benadrukt de faciliterende rol van de coöperatie. "Want als banken willen we onderling natuurlijk wel blijven concurreren".

Eigen toegangspoort

De aanlevering van gegevens verloopt straks via een eigen infrastructuur en toegangspoort (een 'hub') en niet via het al door de overheid ontwikkelde portaal Digipoort. Die van de banken krijgt de naam Rapportageportaal. De ondernemer of intermediair merkt volgens Jutte geen verschil met Digipoort. "Het werkt heel simpel. Er wordt gecheckt wie je bent, namens wie je aanlevert en of je bericht inhoudelijk klopt. Vervolgens lever je met een druk op de knop het rapport direct aan bij de eigen bank".

Met de beveiliging van de verstrekte gegevens zit het volgens Jutte wel goed. "Er blijft onderweg niets hangen. Bovendien hanteren banken zelf ook strenge eisen. Niet alle data kan hier zomaar worden binnengefietst". Als de gegevens binnen zijn, krijgt de afzender een ontvangstbevestiging en is het aanleverproces afgerond.

Banken eensgezind

Eén blok

Juist vanuit die sterke concurrentiegedachte is het bijzonder dat ABN Amro, ING en Rabobank zich als één blok hebben aangesloten bij de aanpak van de overheid en de nationale taxonomie. Ook valt op dat ze samen erg veel energie hebben gestoken in het ontwikkelen van een aanvullende, 'bankentaxonomie'. Jutte schrijft deze eensgezinde aanpak toe aan het gemeenschappelijke doel, namelijk de vermindering van de administratieve lasten. "Voor onze klanten maar ook voor onszelf. Dat bereik je alleen door domeinoverstijgend te werk te gaan".

Jutte noemt het een vooruitgang dat het hele proces voor de klant tot aan de voordeur van de bank is gestandaardiseerd. Dat maakt het een stuk eenvoudiger. Maar ook achter de voordeur ziet Jutte grote operationele voordelen. "Wij krijgen de gegevens gestandaardiseerd binnen. In plaats van alles opnieuw in te voeren, stromen ze zo het systeem in. De foutmarges worden daardoor een stuk kleiner. Dat hoeft je als bank niet meer in te calculeren. Dat dit op de lange duur kostenverlagend werkt, is maar één aspect. Informatie wordt vooral veel nauwkeuriger en betrouwbaarder".

Exit schoenendoos

Over de rol van de accountant in het SBR-tijdperk heeft Jutte redelijk uitgesproken ideeën. "De ontwikkeling past volledig in deze tijd. Het is tegenwoordig nauwelijks meer te verkopen dat een ondernemer een schoenendoos met bonnetjes inlevert, waarna alles wordt ingetikt in een papieren rapportje dat weer wordt aangeleverd bij de bank waar vervolgens alles opnieuw wordt overgetikt. Ga je eenmaal standaardiseren, dan kun je ook veel beter automatiseren. Gegevens die helemaal vooraan in de keten worden ingevoerd, dus bij de ondernemer, vervolgen in dezelfde vorm hun weg door de hele keten. Daarin schuilt volgens Jutte ook een risico want het is 'garbage in, garbage out'. Heeft de ondernemer zijn cijfers niet op orde, dan heeft de hele keten daar last van.

Juist op dat gebied kunnen intermediairs hun toegevoegde waarde bewijzen, betoogt Jutte. Voor wie differentieert of zich specialiseert, liggen er veel kansen. Accountants moeten volgens hem hoe dan ook dichter tegen hun MKB-klanten aanschurken, bijvoorbeeld door ze te begeleiden bij het voeren van een goede boekhouding en ze bewuster te maken van de

Guust Jutte
Productmanager directoraat Bedrijven

Dan rijst gelijk de vraag waarom de banken zonodig een eigen extensie op de nationale taxonomie wilden ontwikkelen. Jutte: "De bankentaxonomie is gebaseerd op het fiscale jaarrapport en leunt voor een groot deel op de bestaande taxonomie. Maar om kredietrisico's goed te kunnen inschatten, hebben banken een andere informatiebehoefte dan bijvoorbeeld de Belastingdienst. We vragen hierbij dezelfde additionele gegevens die klanten nu ook al aanleveren. Het verschil is dat het straks digitaal in XBRL kan in plaats van schriftelijk". Jutte sluit trouwens niet uit dat zeer specifieke zaken straks nog gewoon schriftelijk moeten worden overlegd. "Economie is geen exacte wetenschap en economische activiteiten kunnen dus nooit voor honderd procent in een taxonomie of structureren worden verpakt".

financiële kansen en risico's van hun bedrijf. Want enerzijds worden er steeds hogere eisen gesteld aan de boekingen en het 'taggen' aan de bron. Aan de andere kant is er steeds meer behoefte aan interne monitoring en interpretatie van cijfers en trends. De intermediair die hierop weet in te spelen kan volgens Jutte veel profijt hebben van de huidige beweging. De primaire opdracht van een intermediair is ervoor te zorgen dat de bedrijfsvoering van zijn klanten verbetert. En niet alleen een rapport ter ondersteuning van de financiering. Hoe beter het bedrijf presteert, hoe lager de kredietrisico's. De rest volgt daarna vanzelf".

Kwaliteitseisen

Een uitvloeisel van het SBR-traject is dat de banken vóór 1 april 2010 eigen kwaliteitseisen zullen publiceren waarop

in hun SBR-aanpak

accountants hun werkprogramma's kunnen afstemmen. Jutte stelt vast dat de kwaliteitseisen op dit moment te vrijblijvend zijn en daardoor onvoldoende. "Het is eigenlijk merkwaardig dat we als bank wél vragen om de jaarcijfers maar daarbij niet expliciet aangeven aan welke criteria deze moeten voldoen". Het expliciet maken van de kwaliteitseisen en de verklaring van de aanleverend intermediair dat de aangeleverde data aan die eisen voldoet, draagt bij aan de kwaliteit in de gehele keten. De kwaliteitseisen richten zich alleen op de informatie die voor banken relevant is en draagt daardoor bij aan de lastenreductie.

Stimuleren

Qua techniek hebben de drie banken inmiddels alles goed geregeld, zegt Jutte. Binnenkort zullen ze, elk afzonderlijk, starten met het benaderen van hun klanten. Hoe het gebruik van SBR en XBRL wordt gestimuleerd, verschilt per bank en per klantgroep. Aan verplichten denkt de Rabobank voorlopig niet, maar dat het aantal XBRL-gebruikers de komende twee jaar fors omhoog moet, staat volgens Jutte buiten kijf. "SBR biedt veel meer kansen en mogelijkheden dan we bij de start op 1 april zullen zien. Om echt de voordelen te proeven, zijn grote aantallen nodig. Het is nu nog toekomstmuziek maar met de beschikbare infrastructuur kan er op veel meer terreinen financiële informatie worden uitgewisseld tussen klant en bank. Denk bijvoorbeeld aan taxatierapporten, salarisstroken en pandlijsten. De taxonomie staat garant voor een hoge uniformiteit en betrouwbaarheid. Dat biedt geweldige kansen. Vooraanstaande kantoren moeten deze kansen snel pakken. Wie er vroeg bij is kan als eerste profiteren van de voordelen en dat vertaalt zich wellicht in een grotere klantenkring". ●

STAND VAN ZAKEN BANKEN

- Op 1 april 2010 is het rapportageportaal van de banken gereed voor het ontvangen van XBRL-documenten.
- De banken vragen een fiscaal jaarrapport, aangevuld met 200 extra elementen (indien van toepassing).
- In eerste instantie richten de banken zich op de 200 grootste intermediairs. Het is de bedoeling dat deze groep én minimaal 50 % van de natuurlijke en rechtspersonen op 31 december 2011 volgens de gestelde normen kredietrapportages aanleveren in XBRL.
- Op 31 december 2012 moeten, volgens de planning van de banken, de kredietrapportages van 80 % van de natuurlijke personen en rechtspersonen worden aangeleverd in XBRL.
- De banken rekenen erop dat softwareleveranciers hun producten geschikt maken voor het aanleveren in XBRL aan het bankenportaal.

Meer informatie is te vinden op www.rapportageportaal.nl.

"Heeft de ondernemer zijn cijfers niet op orde, dan heeft de hele keten daar last van. Juist op dat gebied kunnen intermediairs hun toegevoegde waarde bewijzen".

Rabobank